

VIII. grantová výzva Nadace Sirius

A) ÚVOD

Grantové výzvy vychází ze zásad Nadace Sirius a z priority podporovat systematická řešení a prevenci.

Nadace Sirius se otázkou primární prevence ohrožení rodiny zabývá dlouhodobě (viz <http://nadacesirius.cz/projekty/primarni-prevence>). Na základě realizovaných výzkumů a aktivit byla shledána za stěžejní v pomoci dětem **včasná identifikace kritických míst v jejich životě** a snaha o nalezení cest k systematickému řešení konkrétních situací, které povedou k eliminaci problémových situací v rodinném prostředí.

V návaznosti na zjištěná fakta je téma této grantové výzvy zaměřeno právě na **včasnou detekci ohrožení dítěte**, protože prevence ve svém skutečném významu „předcházení“ může zabránit celé řadě problémů, jejichž pozdější řešení může být velmi náročné a zdlouhavé.

I. TÉMA GRANTOVÉ VÝZVY

Včasná pomoc pro rodinu a dítě ohrožené sociálním prostředím.

II. CÍL GRANTOVÉ VÝZVY

- Včasná detekce a podpora potřebným dětem/rodinám
- Nalezení a pilotní ověření nových forem včasného záchytu ohrožení dítěte a podpory včetně vyhodnocení jejich úspěšnosti.

III. CÍLOVÁ SKUPINA PODPORY

- Rodiny v očekávání dítěte (těhotné ženy)
- Rodiny s dětmi ve věku 0 – 6 let
- Rodiny s dětmi ve věku 6 – 12 let

B) VÝCHODISKA

I. POPIS SITUACE

V České republice je stále vysoké procento dětí ohrožených sociálním prostředím, ve kterém vyrůstají. Za rok 2016 bylo evidováno 9416 případů týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí viz Tabulka č. 1 níže a jejich počet každým rokem stoupá, viz Graf č. 1 níže. Z dostupných výzkumů a analýz vyplývá, že v mnoha případech se děti do této situace nemusely dostat, pokud by se rodině dostalo včasné potřebné intervenci a pomoci.

Tabulka č. 1: Počet týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí podle věku dítěte a sociálního prostředí v roce 2016 (Zdroj: Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2016, MPSV, ke stažení zde: http://www.mpsv.cz/files/clanky/31493/Statisticka_rocenka_z_oblasti_prace_a_socialnich_veci_2016.pdf)

POČET TÝRANÝCH, ZNEUŽÍVANÝCH A ZANEDBÁVANÝCH DĚTÍ PODLE VĚKU DÍTĚTE A SOCIÁLNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2016

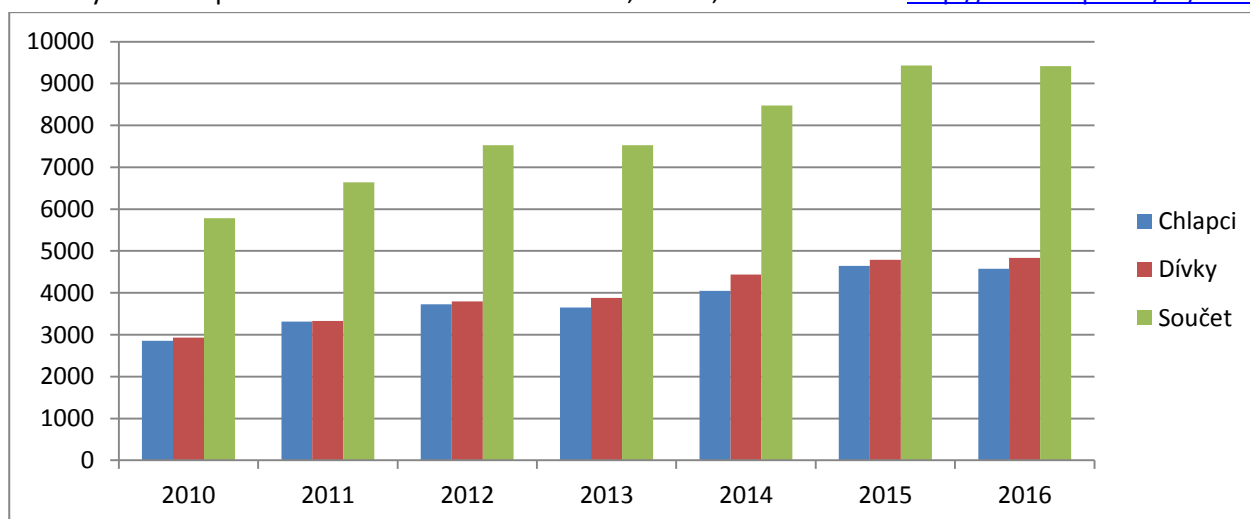
(V20-01 odd. IX)

			Počet dětí												celkem	
			tělesné týrání		psychické týrání		sexuální zneužívání		dětská pornografie		dětská prostituce		zanedbávání dětí			
			chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky
Nahlášeno případů	z toho	do 1 roku	12	15	22	23	1	0	0	1	0	0	191	189	226	228
		od 1 roku do 3 let	29	28	53	57	2	9	0	0	0	3	364	398	448	495
		od 3 do 6 let	44	48	104	106	25	50	1	0	0	0	534	505	708	709
		od 6 do 15 let	204	170	259	279	133	452	11	43	1	3	1 990	1 840	2 598	2 787
		od 15 do 18 let	28	48	42	42	24	84	3	7	3	13	497	426	597	620
Sociální prostředí dítěte	v péči rodičů		288	284	458	487	149	508	13	48	2	17	3 380	3 162	4 290	4 506
	náhradní rodinná péče		21	18	13	13	9	44	1	1	1	1	131	140	176	217
	ústavní péče nebo ZDVOP		8	7	9	7	27	43	1	2	1	1	65	56	111	116
Celkem ČR			317	309	480	507	185	595	15	51	4	19	3 576	3 358	4 577	4 839

Pramen: MPSV

Pozn.:

Zaznamenaný jsou počty případů týraných nebo zneužívaných dětí oznámených orgánu SPOD (ve vztahu ke každému dítěti je zaznamenán pouze jeden převládající typ týrání/zneužívání).

Graf č. 1: Vývoj počtu dětí týraných, zanedbávaných, zneužívaných za období 2010 - 2016 (Zdroj: Statistické ročenky z oblasti práce a sociálních věcí 2010 - 2016, MPSV, ke stažení zde: <http://www.mpsv.cz/cs/3869>)

Pro zdravý vývoj dítěte je nenahraditelná zdravá funkční rodina a tím i včasná identifikace jejího případného ohrožení. Řada problémů dnešních rodin se obtížně řeší, protože nejsou podchyceny včas nebo není dle možností zabráněno jejich vzniku preventivními aktivitami. Výstupy z výzkumu realizovaného Nadací Sirius, shrnuté ve Výzkumné zprávě „Rodina a dítě v kontextu. Možnosti prevence, podpory a spolupráce.“ (SocioFactor ve spolupráci se společností MEDIAN, 2017, ke stažení zde: <http://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/rodina-a-dite-v-kontextu-vyzkumna-zprava.pdf>) mimo jiné uvádí, že:

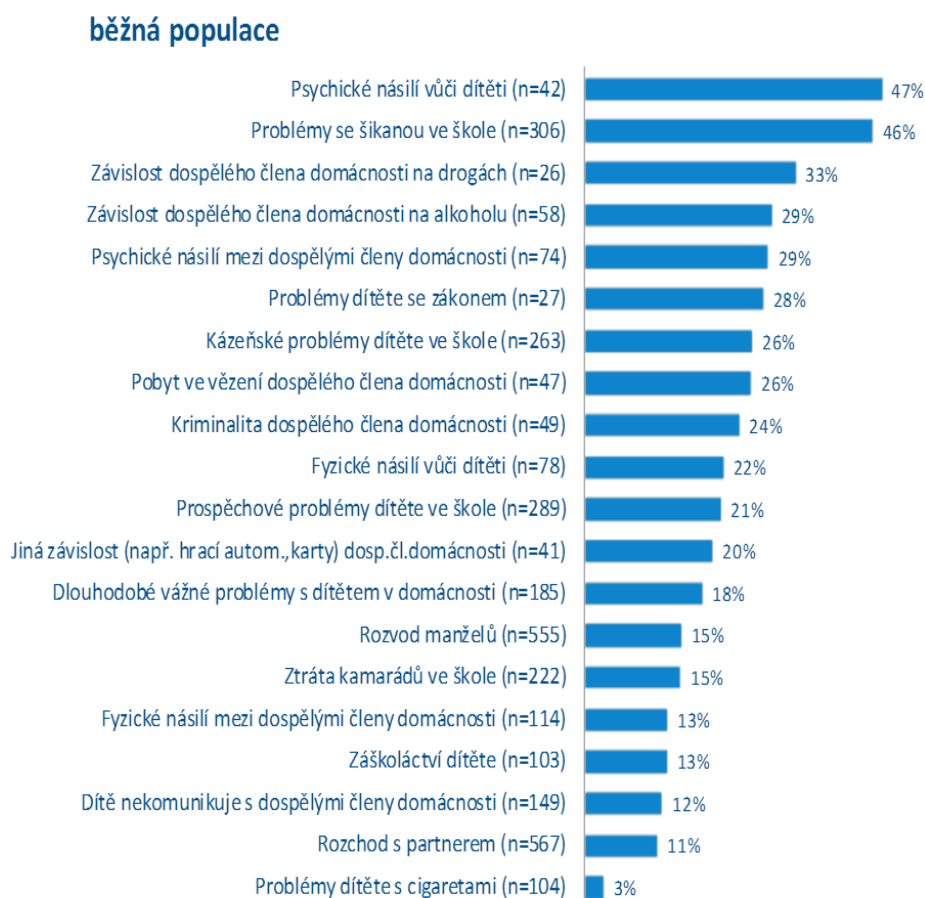
- Rodiče nedokáží rozpoznat hloubku probíhající krize a nehledají řešení a oporu v nějaké pomoci zvenčí, spoléhají na vlastní řešení a síly. Je zde riziko, že podcení rozsah a intenzitu krize, přecenění vlastní síly, kapacity a možnosti.
- Rodiče v okamžicích krize nehledají řešení v pomoci zvenčí, neobracejí se na sociální služby. Služby považují za vysokoprahové, bariérové a rovněž obrátit se na ně za přiznání vlastního selhání a neschopnosti. Ti, co žádají o pomoc služeb, jsou považováni za slabé a selhávající. Je otázkou, jak je motivovat ke spolupráci.

- Rodičům jsou předkládány a vnucovány různé návody a manuály, co je správné a jak se mají věci správně dělat. Svět rodičů je jimi přímo přesyten. Zpětně viděny se jeví být manipulacemi, součástí komerce. Výsledkem je stres a nedůvěra v expertní systém jako celek.

Dle výzkumu *Stav české rodiny, co ji chrání a ohrožuje*, většina rodin si své záležitosti snaží vyřešit v rodině sama. Pokud se na odbornou pomoc obrátí, dochází k tomu až po určité době, kdy se problém nelepší nebo v případě, kdy na problém upozorní někdo z okolí. Nejčastěji vyhledali respondenti z běžné populace odbornou pomoc v případě psychického násilí vůči dítěti (47 %) nebo při expozici problémů se šikanou ve škole (45 %). V případě nejčastěji se vyskytující rizikové situace, jakou je rozchod s partnerem, se na odborníky obrátí jen desetina z těch, kteří touto situací prošli. Ve druhé nejfrekventovanější situaci (rozvod manželů) se na odborníky obrátí jen 15 % rodin, které tuto situaci zažily, více viz Graf č. 2.

Cílem grantové výzvy je zaměřit se na včasnou detekci ohrožení dítěte, aby se děti do situace ohrožení nejlépe vůbec nedostaly a pokud ano, tak nalézt účinné formy zachytu a podpory ještě před eskalací problémů, kdy vstupují do řešení orgány sociálně-právní ochrany dětí.

Graf č. 2: Vyhledání odborné pomoci – procento rodin, které ji vyhledaly – podle rizikové situace (Zdroj: Závěrečná zpráva z výzkumu pod názvem *Stav české rodiny, co ji chrání a ohrožuje*, Nadace Sirius a Median, 2016, ke stažení zde: <http://www.nadacesirius.cz/soubory/zaverecne-zpravy/Zaverecna-zprava-z-vyzkumu-primarni-prevence-ohrozeni-rodiny.pdf>)

Vhodnost tématu včasného záchytu a podpory pro grantovou výzvu dále potvrdila i Analýza inovativních postupů a služeb pro rodiny a děti v České republice (Institut projektového řízení a.s., 2017, ke stažení zde: [http://www.pravonadetstvi.cz/files/files/Analyza-inovativnich-postupu-a-sluzeb-pro-rodiny-a-deti-v-Ceske-republice\(2017\).pdf](http://www.pravonadetstvi.cz/files/files/Analyza-inovativnich-postupu-a-sluzeb-pro-rodiny-a-deti-v-Ceske-republice(2017).pdf)), kde byly identifikovány mimo jiné následující systémové problémy: Problémy v rodinách a rodičovské péči jsou identifikovány pozdě. Neexistují systémové mechanismy na podporu rodin s dětmi, kde se objevují počínající a potenciální problémy. Je nedostatek služeb základní pomoci rodinám s dětmi na podporu rozvoje základních rodičovských kompetencí.

C) ZAMĚŘENÍ GRANTOVÉ VÝZVY

- Návrhy a ověření forem včasné detekce ohrožení dítěte, nalezení vhodné dočasné podpory rodinám, jejich motivace k řešení problémů včetně zvyšování rodičovských kompetencí a případné předání do návazných podpůrných služeb včetně vyhodnocení úspěšnosti
- Vypracování postupů, metodik a nástrojů k včasné detekci ohrožení dítěte a následných procesů včetně zasíťování
- Navázání spolupráce s odborníky/organizacemi v místě detekce a návrhy na zavedení systému do praxe

Grantová výzva je cílena na ohrožení dítěte a jeho rodiny sociálním prostředím.

Grantová výzva je zaměřena na včasnou detekci ohrožení a dočasnou podporu rodiny k identifikaci problému nikoliv na řešení identifikovaného problému.

Včasnou detekcí je myšlena detekce ohrožení dítěte ještě před vznikem nebo eskalací problémů. Dočasná podpora rodiny zahrnuje pouze krátkodobé služby, jejichž cílem je zorientování rodiny v její situaci, podpora a aktivizace rodiny k hledání vnitřních zdrojů, motivace rodiny k případnému řešení vzniklé situace a v případě potřeby nasměrování rodiny na dlouhodobou péči.

Grantová výzva není zaměřena:

- **na služby dlouhodobé péče (sanaci rodiny),**
- **na detekci ohroženého dítěte v rámci agendy orgánů sociálně-právní ochrany dětí.**

D) ZÁKLADNÍ PRINCIPY PODPOROVANÝCH PROJEKTŮ V RÁMCI GRANTOVÉ VÝZVY

Systémová řešení: podpora trvalé změny nebo zlepšení systému v oblasti pomoci dětem, nikoliv řešení jednotlivých případů. Podpořené projekty se stanou pilotními projekty, jejichž výstupy budou dále šířeny a mohou být využity při formulaci návrhu změn současného stavu systému.

Prevence: zaměření se na opatření preventivní, která odstraňují příčiny či snižují pravděpodobnost výskytu negativních situací, nikoliv jen zmírnění následků těchto situací. Podporujeme tedy takové projekty, které řeší příčiny problémů a ne jejich důsledky.

Inovativní: podpora nových postupů a řešení na základě nejaktuálnějších odborných poznatků dané oblasti.

Profesionalita: odborná znalost dané problematiky, předpoklady žadatelů pro udržitelnost a rozvoj předloženého řešení.

Spolupráce: nalezené řešení problematiky by mělo vycházet ze vzájemné spolupráce NNO a státních institucí a ve své komplexnosti by mělo provázat aktivity sociálně právní a vzdělávací. Cesty k řešení problematiky by měly vznikat v úzké spolupráci s odborníky, na přípravě metodiky projektu by se měli podílet sociologové, učitelé, psychiatři, lékaři, kteří mají s tématem předchozí zkušenosti.

D) GRANTOVANÝ OBJEM FINANČÍ A DOBA REALIZACE

Celkový grant k přerozdělení: **20 000 000,- Kč.**

Maximální výše podpory jednomu projektu není stanovena.

Doba realizace projektu není omezena.

Zahájení projektu nejdříve 1. 7. 2018.

E) ČASOVÝ HARMONOGRAM GRANTOVÉHO ŘÍZENÍ

	2017			2018						
	Říjen	Listopad	Prosinec	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec
Výzva	16.10.									
Termín pro zaslání dotazů	25.10.									
Zveřejnění odpovědí na webu Nadace		1.11.								
Registrace žadatelů	16.10.-13.11.									
Uzávěrka žádostí 1. kola		27.11. v 13 hod								
Vyhlášení výsledků 1. kola				29.1.						
Uzávěrka žádostí 2. kola					19.2. v 13 hod					
Prezentace projektů						1.-2.3.				
Vyhlášení podpořených projektů							18.4.			
Zahájení projektů										1.7.

F) REGISTRACE A JEJÍ POTVRZENÍ, ZPŮSOB DORUČENÍ ŽÁDOSTI

K účasti v grantovém řízení je nutné se registrovat v termínu od 16. 10. do 13. 11. 2017 v systému pro grantová řízení Nadace Sirius na <https://granty.nadacesirius.cz/#registrace>. Každému žadateli bude emailem zasláno oznámení o úspěšné registraci. Po úspěšné registraci je možné podávat žádost o grant. Žádosti o grant budou podávány prostřednictvím elektronického vkládání žádostí do systému pro grantová řízení Nadace Sirius na <https://granty.nadacesirius.cz>. Uzávěrka podání žádosti prvního kola je dne 27. 11. 2017 v 13:00 hodin. Pro odeslání žádosti je rozhodující datum a čas nahrání žádosti.

I) FORMÁLNÍ POŽADAVKY ŽÁDOSTI O GRANT

Nadace Sirius provádí dvoukolové hodnocení; pro první a druhé kolo jsou rozdílné formuláře; nedílnou součástí hodnocení žádostí, které postoupily do druhého kola, je prezentace projektů sloužící k doplnění informací a ujasnění finálního hodnocení.

V rámci prvního kola je možné v definovaném termínu klást doplňující otázky k vyhlášenému grantovému řízení; všechny dotazy a odpovědi budou zveřejněny v daný termín na webových stránkách Nadace Sirius viz. bod M) Komunikace se žadateli.

I. kolo:

- vyplněný formulář „Žádost o grant“
- vyplněný formulář „Harmonogram projektu“
- vyplněný formulář „Rozpočet projektu“
- přílohy:
 - doklad o oprávnění osoby, která bude jménem žadatele jednat, a to v podobě pověření statutárním orgánem žadatele;
 - úředně ověřené potvrzení o registraci žadatele v příslušném rejstříku;
 - doklad o přidělení IČ (pokud nevyplývá z potvrzení o registraci v příslušném rejstříku);
 - statut či stanovy žadatele;
 - výroční zprávu / účetní závěrku za poslední 2 účetní období;
 - doklad o registraci či oprávnění dle platné legislativy
 - v případě, že žádost o grant obsahuje osobní údaje jakýchkoli třetích osob, doložte písemný souhlas takových osob se zpracováním jejich osobních údajů v souvislosti s grantovým řízením a případným schválením grantu.

II. kolo:

- vyplněný formulář „Žádost o grant“
- vyplněný formulář „Harmonogram projektu“
- vyplněný formulář „Rozpočet projektu“
- vyplněná „Prezentace projektu“
- přílohy:
 - doklad o vedení bankovního účtu (smlouva o založení bankovního účtu);
 - v případě, že žádost o grant obsahuje osobní údaje jakýchkoli třetích osob, písemný souhlas takových osob se zpracováním jejich osobních údajů v souvislosti s grantovým řízením a případným schválením grantu.

Pokud žadatel uzná za vhodné přiložit další přílohy, např. odůvodnění změn v žádosti předložené pro 1. a 2. kolo apod., je i toto možné.

J) ZPŮSOBILOST ŽADATELE

- Žadateli oprávněnými předkládat návrhy projektů mohou být právnické osoby, jejichž činnost souvisí s naplněním cíle grantové výzvy.
- Do grantového procesu Nadace Sirius mohou projekty podávat neziskové organizace všech právních forem, s výjimkou nadací, nadačních fondů.

- U projektů, které Nadace Sirius podporuje, je ko-financování možné, není však podmínkou.
- Nadace Sirius po zvážení potřebnosti poskytuje granty na projekty včetně režijních nákladů organizací souvisejících s projektem.
- Nadace Sirius obecně nepodporuje pořízení hmotného majetku organizací, s výjimkami potřebnými k realizaci projektů.

K) HODNOCENÍ ŽÁDOSTÍ

Neúplné žádosti o grant, žádosti dodané po lhůtě a žádosti neodpovídající grantové výzvě nebo Grantovým pravidlům, Nadace Sirius se z hodnocení vyřadí.

Žádosti hodnotí vícečlenná grantová komise složená z odborníků na problematiku danou tématem grantového řízení.

Členové grantové komise žádosti vyhodnocují prostřednictvím definovaných hodnotících kritérií a slovního hodnocení.

Obecná kritéria hodnocení:

- (a) pravděpodobnost naplnění účelu projektu, na který se grant žádá;
- (b) koncepčnost a systémovost řešení problematiky;
- (c) realizace konkrétní a přímé pomoci;
- (d) efektivita vynaložených finančních prostředků;
- (e) realizovatelnost projektu z hlediska času;
- (f) stanovení cíle projektu a jeho měřitelnost;
- (g) odborné a organizační předpoklady žadatele a zkušenosti žadatele;
- (h) žadatel je nositelem Značky spolehlivosti.

Odpovědnost za rozhodnutí o přidělení grantového příspěvku nese Správní rada Nadace Sirius.

Správní rada hodnotí žádosti na základě doporučení grantové komise.

Rozhodnutí Správní rady je konečné a nelze se proti němu odvolat.

Nadace Sirius není povinna sdělovat důvody, které vedly k rozhodnutí nepodpořit některou z žádostí.

Nadace Sirius chrání informace, které tvoří obsahovou náplň projektů, jako duševní vlastnictví jejich autorů včetně osobních údajů o žadatelích.

L) SMLOUVA A KONTROLA použití grantu

Nadace Sirius s příjemcem grantu uzavírá smlouvu o poskytnutí nadačního příspěvku - grantu. Smlouva o poskytnutí nadačního příspěvku - grantu bude navržena Nadací Sirius. Žadatel návrh smlouvy o poskytnutí nadačního příspěvku - grantu podepíše ve lhůtě stanovené Nadací Sirius v souvislosti s vyhlášením výsledků příslušného grantového řízení, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne předložení smlouvy k podpisu. Pokud tak neučiní, pozbývá rozhodnutí o přidělení grantu platnosti a Nadace Sirius může použít grant jiným způsobem.

Nadační příspěvek - grant je zpravidla rozdělen do výše splátek. Poslední splátka ve výši do 20% celkového příspěvku je vyplácena po schválení celé realizace projektu.

Nadace Sirius je oprávněna provádět průběžnou kontrolu použití poskytnutých finančních prostředků. Nadace Sirius je oprávněna kontrolovat dodržování projektového plánu a jeho řízení prostřednictvím aplikace projektové metodiky Nadace Sirius. Žadatel je povinen po ukončení projektu dodat Nadaci Sirius vyplněný formulář „Závěrečná hodnotící zpráva“.

M) KOMUNIKACE S ŽADATELI

Informace z průběhu grantového řízení, včetně výsledků jednotlivých kol, budou zveřejněny na webových stránkách **Nadace Sirius** <http://www.nadacesirius.cz> dle harmonogramu, který je uveden v grantové výzvě.

Dotazy žadatelů spojené se zpracováním žádostí o grant budou zodpovídaný prostřednictvím emailové adresy: katerina.derose@nadacesirius.cz. V předmětu zprávy je třeba uvést: DOTAZ GRANT VIII.

Konečný termín pro zasílání dotazů pro první kolo grantového řízení: **25.10.2017**.

Nadace Sirius zveřejní odpovědi na dotazy zaslané emailem na webových stránkách **Nadace Sirius** www.nadacesirius.cz dne **1.11.2017**.

Odpovědi na technické dotazy spojené s nahráváním žádostí do systému grantového řízení Nadace Sirius budou zodpovídaný prostřednictvím emailové adresy: tomas.bada@opssirius.cz.